

Handläggare
Leila Massih
Telefon: 08-508 09 306

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2015-02-19

Gångplan för Stockholm

Remiss från trafikkontoret dnr T2014-00917

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Teenie Bennerholt
t.f. stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har begärt yttrande med anledning av ett förslag till Gångplan för Stockholm. Syftet med gångplanen är att beskriva den nuvarande situationen för Stockholms fotgängare, presentera en målbild för ökad gångvänlighet och en handlingsplan för stadens arbete med gångfrågor under åren 2015–2020.

Förvaltningen är positiv till Gångplanens intentioner som ligger i linje med bland annat målen i *Den gröna promenadstaden*, där en huvudtanke är att det ska finnas gröna promenader i ett sammanhängande nät och att det ska vara lätt och lockande att gå och cykla mellan vardagens viktiga platser.

Enligt förvaltningen behöver satsningarna på gångbanor ske i samverkan och parallellt med utvecklingen övriga vägnätet, för att underlätta samordningen mellan trafikslagen och förtydliga målkonflikter och prioritetsordningar. Förvaltningen anser att gångplanen bör uppmärksamma framkomligheten för funktionsnedsatta på ett tydligare sätt.

Utifrån handlingsplanens åtgärdsprogram blir förvaltningen särskilt berörd i arbetet med åtgärd 2 och 3, som handlar om att förbättra rekreationstråken samt att genomföra enklare åtgärder för att avhjälpa lokala hinder för gångtrafikanter.

Bakgrund

Den 20 november 2014 beslutade trafiknämnden att förslag till Gångplan för Stockholm skulle skickas ut på remiss och trafikkontoret har nu begärt yttrande från bl.a. Östermalms stadsdelsnämnd. Remissversionen av Gångplanen skickas ut till berörda förvaltningar och myndigheter i Stockholms stad, övriga myndigheter och kommuner i Stockholms län, intresseorganisationer och samarbetsorgan samt näringslivet.

Yttrandet ska vara trafikkontoret tillhanda senast den 27 februari 2015. Efter insamlingen av synpunkter och omarbetning av förslaget ska Gångplanen upp i trafiknämnden för godkännande.

Ärendet

Gångplanen utgår från Stockholms trafikstrategi, *Framkomlighetsstrategin*, som anger mål för trafiken i ett växande Stockholm. Framkomlighetsstrategin handlar till stor del om prioriteringar för att använda det tillgängliga gatuutrymmet så effektivt som möjligt. De tre kapacitetsstarka färdmedlen kollektivtrafik, gång och cykel har en nyckelroll i stadens transportsystem.

Syfte och mål

Syftet med gångplanen är att beskriva den nuvarande situationen för Stockholms fotgängare, presentera en målbild för ökad gångvänlighet i Stockholm och en handlingsplan för stadens arbete med gångfrågor under åren 2015–2020.

Två av målen i *Framkomlighetsstrategin* är viktiga ur ett gångperspektiv och används som indikatorer för arbetet med gångfrågor i Stockholm. Den första indikatorn är att andelen lokala resor (inom innerstaden respektive söder- eller västerort) som sker med gång ska vara minst 60 procent i innerstaden och 50 procent i ytterstaden år 2030. Idag är andelarna 54 respektive 35 procent. Den andra indikatorn är att andelen människor som upplever stadens gaturum som attraktivt ska behållas på minst 85 procent år 2030, vilket är samma andel som 2013.

Gångplanens övergripande mål är att stadens offentliga rum ska ge bättre förutsättningar för invånarna att *kunna, vilja, veta* och *våga* gå. Handlingsplanen innehåller nio åtgärder som bidrar till att uppfylla ett eller flera av dessa fyra nyckelord. Målbildens nyckelord beskrivs kortfattat nedan.

Kunna

Gångstråken ska finnas, vara tillräckligt breda och fysiskt möjliga att använda för alla. Gångnätet ska vara gent, innehålla alternativa vägar och vara utan barriärer som gör det svårt eller omöjligt att ta sig fram.

Vilja

Gångstråket är befolkat, innehållsrikt, har mötesplatser och är utformat med kvalitet. Gångnätets egenskaper motiverar valet att gå framför andra sätt att förflytta sig.

Veta

Gångnätet är orienterbart, överblickbart och skyltat så att det är lätt att förstå vart gångstråken leder och vilka målpunkter som finns längs vägen. Det är lätt att förstå vilka ytor som är till för gående och vilka som är till för andra trafikslag.

Våga

Gångstråken är trafiksäkra, befolkade, väl belysta, överblickbara från omgivningen och upplevs som trygga.

Handlingsplan till år 2020

Gångplanens handlingsplan innehåller åtgärder för att förbättra Stockholms gångvänlighet fram till år 2020. Genom åtgärderna kommer gångvägnätet att förbättras. Staden får tillgång till bättre verktyg och metoder för att prioritera gångtrafikanternas behov och en ökad kunskap om var, när och hur gående rör sig. Åtgärderna ska bidra till att invånare och besökare i Stockholm kommer att kunna, vilja, veta och våga gå.

Föreslagna åtgärder

1. Förbättra gångvänligheten på ett antal stråk med hög potential
2. Förbättra rekreationsstråk
3. Genomföra kampanjen ”Klara – Färdiga – Gå!”
4. Utveckla ett vägvisningssystem för fotgängare
5. Skapa en ”verktygslåda” för gånganalys
6. Arbeta med tillfälliga åtgärder
7. Förbättra gatudrift och gatuunderhåll utifrån fotgängares behov
8. Ta fram en metod för bedömning av trängsel på gångbanor
9. Mäta gångtrafiken

Kostnader

Vid varje åtgärd i handlingsplanen finns en uppskattad kostnad för genomförande. Både drift- och investeringsmedel kan ingå i summan. Vissa av åtgärderna har en årlig kostnad, medan kostnaden för andra åtgärder kommer att variera mellan åren

beroende på vilken fas projektet är i. Den uppskattade totalsumman för alla åtgärder blir 180 miljoner, varav 60 miljoner kronor är investeringskostnader.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden. Synpunkter har inhämtats från förvaltningens funktionshinderråd.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till att trafikkontoret tagit fram en plan för hur stadens offentliga rum ska ge bättre förutsättningar för invånarna att kunna, vilja, veta och våga gå. Gångplanen stödjer målen i *Vision 2030, Promenadstaden – översiktsplan för Stockholm* och *Framkomlighetsstrategin*. Gångplanens syfte ligger också i linje med målen i *Den gröna promenadstaden* där en huvudtanke är att det ska finnas gröna promenader i ett sammanhängande nät och att det ska vara lätt och lockande att gå och cykla mellan vardagens viktiga platser.

Med tanke på översiktplanens mål om Stockholm som ”promenadstad” är det, enligt förvaltningen, grundläggande att satsningarna på gångbanor sker i samverkan och parallellt med utvecklingen av cykelvägnätet, för att underlätta samordningen mellan trafikslagen och förtydliga målkonflikter och prioriteringsordningar. Även samverkan med Trafikverket är angeläget eftersom de råder över de statliga vägarna och järnvägarna, t.ex. Essingeleden, som också påverkas av Gångplanens intentioner.

Ur ett barnperspektiv är sammanhängande, trevliga och trygga gångstråk- och cykelstråk en viktig förutsättning för barns och ungas rörelsefrihet. Genom att behålla, förstärka och skapa sammanhängande gångstråk mellan områden, funktioner och bebyggelse stärks möjligheterna att på egen hand ta sig till skola eller arbete, vänner och fritidsaktiviteter.

Tillgängliga och trygga gångvägar är även avgörande för äldre och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen ser att nyckelordet *Kunna* innefattar stadens tillgänglighetsarbete genom målbilden om att gångstråken ska vara fysiskt möjliga att använda för alla. Trots detta anser förvaltningen att Gångplanen bör uppmärksamma framkomligheten för funktionsnedsatta på ett tydligare sätt. Rullstolsburna eller gående med rullator m.fl. möts redan idag alltför ofta av till exempel hinder med ojämnheter på trottoaren, vid övergång från trottoar till gata och från trottoar till parkväg. Många av de funktionsnedsattas gångväg är oftare kortare,

men nog så viktiga för att kunna ta sig fram och kan eventuella hinder tas bort ökar möjligheten att ta sig fram på egen hand.

Det utrymme som gående delar på tillsammans med cyklisterna är ofta smalt och det är ofta dåligt skyltat var cyklisterna ska ta vägen när cykelbanan helt plötsligt tar slut och de ska samsas om samma yta som gående. För att personer med synnedsättning ska kunna orientera sig och känna sig trygga, är det att föredra att cykel- och gångbana avgränsas, och helst separeras, både taktilt och visuellt.

Handlingsplanen

Enligt förvaltningen blir handlingsplanen ett viktigt policy- och styrdokument för stadens förvaltningar och nämnder. Förvaltningen anser att handlingsplanen bör kompletteras med information om när de olika åtgärderna ska genomföras.

Stadsdelsförvaltningarna blir särskilt berörda i arbetet med åtgärd 2 och 3, som handlar om att förbättra rekreationstråken samt att genomföra enklare åtgärder för att avhjälpa lokala hinder för gångtrafikanter. Förvaltningen ser fram emot att arbeta tillsammans med bland annat trafikkontoret för att skapa attraktiva gångstråk i det offentliga rummet, genom både park- och gatumiljöer. Förutom att tillgänglighetsanpassa stråk, anser förvaltningen att möjligheten att tillföra grönska ska studeras i det fortsatta arbetet. Förvaltningen anser vidare att gångstråken bör förbinda parkerna med varandra i stadsväven.

Enligt handlingsplanen är ambitionen med åtgärd 2 att fram till 2020 genomföra ett pilotprojekt på ett rekreativstråk. I arbetet med rekreativstråken har, enligt förvaltningen, de lokala parkplanerna en viktig roll att klargöra sammanhängande parkstråk och visa på hur de kan stärkas.

Förvaltningen är positiv till åtgärd 3 som handlar om att genomföra en publik kampanj där medborgarna anmäler platser/gångstråk som behöver förbättras, men efterfrågar tydliga instruktioner för hur och när kampanjen ska genomföras.

Förvaltningen bedömer att även åtgärd 1, avseende förbättring av gångvänligheten på ett antal stråk med hög potential, kan komma att beröra stadsdelsförvaltningarna i de fall stråken går över parkmark. I handlingsplanen är stråken Norra Djurgårdsstaden – Brommaplan (som även går via bland annat Kungsholmen) och Hagastaden – Söderstaden, utpekade som två av fem prioriterade stråk.

För Östermalms del är det viktigt att värna och utveckla de fantastiska gröna gångstråk som finns i och med esplanaderna Karlavägen, Valhallavägen, Narvavägen och Strandvägen. När det gäller Norra Djurgårdsstaden är det enligt förvaltningen viktigt att såväl utvecklingsområdet, som det äldre området Hjorthagen, får goda gångförbindelser till varandra och in mot övriga staden.

Enligt förvaltningen kan också åtgärd 4 och 7 beröra stadsdelsförvaltningarna, då de innefattar utveckling av vägvisningssystem för fotgängare respektive utveckling av bättre metoder för snöröjning av gångbanor.

Bilaga

Gångplan för Stockholm